

Asia: VN/32825/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Aluehallintovirastot kiittävät mahdollisuudesta lausua liittyen hallituksen esityseen eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi.

Lausuntona esitykseen, jossa ehdotetaan säädettäväksi laki opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastoista, laki Opetushallituksesta, laki Kansallisarkistosta, laki Kulttuuriperintövirastosta, laki Kulttuurivirastosta ja laki lukemisesteisten kirjastopalveluista. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi Suomen Akatemiasta annettua lakia, aluehallintovirastojen opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualueet esittävät seuraavan huomion:

Esityksessä laiksi kansallisarkistosta 2 § 1 mom 4 kohdassa esitetään säädettäväksi, että Kansallisarkiston tehtävänä olisi vastaanottaa tieteellisistä ja yleisistä kirjastoista siirrettävää kirjastoaineistoa, säilyttää sitä sekä asettaa se tarvitsijoiden käyttöön. Säännös vastaa voimassa olevan Varastokirjastosta annetun lain ja sen nojalla annetun asetuksen mukaista tehtäväsääntelyä. Palvelutehtävän tarkoituksena on vähentää kirjastojen kokoelmatilarvetta ottamalla vastaan niiden siirtotarpeiden mukainen määrä aineistoa. Keskitetyllä varastoinnilla voidaan taata hankitun aineistojen säilyminen tutkijoiden ja muiden tiedontarvitsijoiden käytössä samalla, kun varastointi voidaan toteuttaa kustannustehokkaasti.

Nykyisin voimassa olevassa lainsäädännössä Varastokirjastosta annettavien kaukolainojen maksuttomuudesta on säädetty asetuksella (Opetusministeriön asetus Varastokirjaston suoritteista perittävistä maksuista 1346/2006). Aluehallintovirastojen opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualueiden näkemyksen mukaan Varastokirjaston kaukolainojen maksuttomuudesta tulisi säätää samalla tavoin laissa kuin esityksessä laiksi lukemisesteisten kirjastopalveluiksi 1 § 2 momentissa. Tämä varmistaisi palvelun pitkäjänteisyyttä myös aineistoa lahjoittavien kirjastojen näkökulmasta. Mikäli

Varastokirjaston kaukopalvelutoiminta uhkaa muuttua maksulliseksi, se vesittää tieteellisten ja yleisten kirjastojen näkökulmasta koko Varastokirjaston idean. Varastokirjastoon siirrettyjen aineistojen tulee olla kirjastojen käytössä maksutta jatkossakin.

Launonen Virpi

Itä-Suomen aluehallintovirasto - Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue